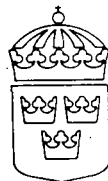

Lagutskottets betänkande

1988/89:LU37

Utsökningsavgifter

1988/89
LU37

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1988/89:150 bilaga 6, avsnitt 8, vari riksdagen bereds tillfälle att ta del av vad som anförs om höjning av utsökningsavgifterna fr.o.m. den 1 oktober 1989. Vidare behandlas ett yrkande i en med anledning av propositionen väckt motion (mp).

I ärendet har inkommit en skrivelse från Svenska inkassoföreningen.

Utskottet hemställer att riksdagen lämnar utan erinran vad som anförs i propositionen och avstyrker bifall till motionen.

Till betänkandet har fogats ett särskilt yttrande av mp-ledamoten.

Propositionen

I proposition 1988/89:150 bilaga 6 (finansdepartementet) bereder regeringen under avsnitt 8 Utsökningsavgifter (s. 21) riksdagen tillfälle att ta del av vad som där anförs om utsökningsavgifter.

Propositionen har i denna del överlämnats från finansutskottet till lagutskottet.

Motionen

1988/89:Fi64 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

28. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att förslag till ändringar i utsökningsavgifterna skjuts till kommande budgetproposition i januari 1990.

Utskottet

Den del av kronofogdemyndigheternas verksamhet som avser verkställighet i enskilda utsökningsmål finansieras genom utsökningsavgifter. Utsökningsavgiften är 125 kr. i mål där det endast begärs utmätning av överskjutande skatt och 250 kr. i andra mål. Avgiftsbeloppen har varit oförändrade sedan den 1 januari 1981.

I propositionen anför föredragande statsrådet att han har för avsikt att föreslå regeringen att avgifterna höjs med verkan från den 1 oktober 1989 så att de i stort sett motsvarar 1981 års nivå i fasta priser. Den högre avgiften skall liksom hittills tas ut när sökanden begär fullständig tillgångsundersökning, medan den lägre avgiften skall tas ut när sökanden begär mera

begränsade åtgärder. Dessa begränsade åtgärder bör dock inte innefatta bara utmätning av överskjutande skatt utan även utmätning av andra fordringar på återbetalning av skatt m.m. samt utmätning av lön. Härigenom torde verkställigheten, särskilt i mål som avser mindre fordringsbelopp, i ökad utsträckning kunna styras mot mindre arbetskrävande åtgärder från kronofogdemyndighetens sida. Detta torde, enligt propositionen, leda till att avgiftshöjningen inte får ett sådant genomslag att statens inkomster blir lika stora i fasta priser som de var 1981. Avgiftshöjningen beräknas ge en årlig inkomstökning med ca 50 milj. kr. Avgifterna har tidigare bestämts enligt principen om full kostnadstäckning. I praktiken torde dock full kostnadstäckning vare sig ha uppnåtts genom 1981 års avgiftshöjning eller genom den nu aviserade höjningen. Vilka justeringar i avgiftssystem och avgiftsnivå som av den anledningen eller i övrigt kan behöva göras på längre sikt fordrar emellertid enligt propositionen ytterligare överväganden.

I motion Fi64 av Inger Schörling m.fl. (mp) begärs i yrkande 28 ett tillkännagivande om att – såsom yrkandet får uppfattas – den i propositionen aviserade höjningen av utsökningsavgifterna bör anstå till nästa budgetårsskifte.

Utskottet vill erinra om att frågan om taxesättning på exekutionsväsendets område behandlades av riksdagen under våren 1987 med anledning av riksdagens revisorers förslag 1986/87:7 om kronofogdemyndigheternas utnyttjande av personalresurserna m.m. (LU 1986/87:21, rskr. 231). Revisorerna begärde i sitt förslag bl.a. att en utredning av taxesättningen vid kronofogdemyndigheterna skulle komma till stånd. I samband därmed borde även frågor om avgift för förhandsbesked, ansökningsavgift och differentierad grundavgift prövas liksom frågan om avgiften vid exekutiv försäljning av fast egendom m.m. I avvaktan på resultatet av denna utredning borde, enligt revisorerna, avgifterna på exekutionsväsendets område räknas upp så att de återfår sitt tidigare realvärde.

Utskottet framhöll för sin del att kronofogdemyndigheternas befattning med enskilda mål får anses utgöra en del av statens rättsvärdande verksamhet och att det därför knappast kan ställas krav på att kostnaderna för verksamheten till fullo skall täckas genom avgifter. Samtidigt måste dock det statsfinansiella intresset av en rimlig taxesättning beaktas liksom intresset av att exekutionsväsendet är så effektivt som möjligt. Om avgifterna skulle sättas för lågt kunde kronofogdemyndigheternas kapacitet i viss utsträckning komma att tas i anspråk i onödan. Risk finns nämligen då att borgenärerna begär exekutiva åtgärder trots att utsikterna för ett positivt resultat är små eller helt saknas.

Utskottet framhöll också att när det gällde flertalet av de avgifter som tas ut av kronofogdemyndigheterna saknades det klara riktlinjer för vilken kostnadstäckning som skall krävas. Enligt utskottets mening var det angeläget att frågan om vilka riktlinjer för taxesättningen som bör gälla blev föremål för en närmare utredning och i samband därmed även en översyn av nivåerna för de olika avgifterna. Därvid borde också de av revisorerna aktualiserade frågorna om ansökningsavgift och differentierad grundavgift kunna prövas förutsättningslöst liksom spørsmålet om försäljningsavgiften. Enligt utskottets mening fick det ankomma på regeringen att bestämma de

närmare formerna för utredningsarbetets bedrivande, men resultatet av 1988/89:LU37
översynsarbetet borde i lämpligt sammanhang redovisas för riksdagen.

Utskottet anslöt sig vidare till revisorernas uppfattning att en uppräknig av utsokningsavgifterna borde ske i avvaktan på resultatet av utredningsarbetet. En höjning av grundavgiften hade också förutskickats av departementschefen såväl i 1985/86 som i 1986/87 års budgetproposition, och utskottet underströk vikten av att en sådan höjning kom till stånd.

Mot bakgrund av vad utskottet tidigare anfört anser utskottet att en uppräknig av utsokningsavgifterna snarast bör ske. Utskottet är således positivt till den i propositionen aviserade höjningen från den 1 oktober 1989 och avstyrker följaktligen bifall till motion Fi64 yrkande 28.

Vad gäller den mer övergripande frågan om riktlinjer för taxesättningen på exekutionsväsendets område vidhåller utskottet sin ovan redovisade uppfattning att den bör bli föremål för närmare överväganden. Utskottet utgår från att en sådan översyn snarast kommer till stånd i enlighet med riksdagens tidigare begäran.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motion 1988/89:Fi64 yrkande 28 lämnar utan erinran vad som i proposition 1988/89:150, bilaga 6 anförs om utsokningsavgifter.

Stockholm den 16 maj 1989

På lagutskottets vägnar

Rolf Dahlberg

Närvarande: Rolf Dahlberg (m), Lennart Andersson (s), Owe Andréasson (s), Inger Hestvik (s), Allan Ekström (m), Bengt Kronblad (s), Gunnar Thollander (s), Ewy Möller (m), Stina Eliasson (c), Elisabeth Persson (vpk), Elisabet Franzén (mp), Lena Boström (s), Anita Jönsson (s), Lola Björkquist (fp), Karin Starrin (c), Ulla-Britt Åbark (s) och Nic Grönvall (m).

Elisabet Franzén (mp) anför:

I propositionen tas upp ett flertal frågor som enligt min mening inte borde tas upp i en kompletteringsproposition. Det gäller bl.a. frågan om höjning av utsökningsavgifterna. Ett sådant spörsmål borde ha redovisats i ett annat sammanhang och lämpligen i budgetpropositionen. Därtill kommer att en sådan avgiftshöjning drabbar dem som redan har ekonomiska svårigheter. Det är därför enligt min mening direkt olämpligt att avisera en avgiftshöjning samtidigt som förslag om en allmän åtstramning läggs fram.